

Het milieu in de regio Rotterdam

2010

Colofon

In het project Milieumonitoring Stadsregio Rotterdam

werken samen:

DCMR Milieudienst Rijnmond
Gemeente Rotterdam
GGD Rotterdam-Rijnmond
Hoogheemraadschap van Delfland
Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
Politie Rotterdam-Rijnmond
Provincie Zuid-Holland
Rijkswaterstaat Dienst Zuid-Holland
Stadsregio Rotterdam
Waterschap Hollandse Delta

Projectcoördinatie:

DCMR Milieudienst Rijnmond, Schiedam

Grafieken en kaarten:

DCMR Milieudienst Rijnmond, Schiedam

Ontwerp:

Proforma, ontwerpers en adviseurs, Rotterdam

Foto voorzijde:

Mladen Piculic, Ridderkerk

Drukwerk:

Henskes Grafisch Totaal, Papendrecht
Milieu & FSC gecertificeerd producent

Papier:

Omslag: LUMI Silk, 200 grams FSC
Binnenwerk: LUMI Silk, 100 grams FSC

Oplage:

1.500 exemplaren

Voor nadere informatie:

Secretariaat MSR
Parallelweg 1, 3112 NA Schiedam
Postbus 843, 3100 AV Schiedam
telefoon: (010) 2468 086
fax: (010) 2468 283
e-mail: msr@dcmr.nl
internet: www.msronline.nl

Voor extra exemplaren:

Bibliotheek DCMR Milieudienst Rijnmond
Parallelweg 1, 3112 NA Schiedam
Postbus 843, 3100 AV Schiedam
telefoon: (010) 2468 415
fax: (010) 2468 283
e-mail: bibliotheek@dcmr.nl

juni 2010

ISBN 978 90 807615 7 5

Producten die het FSC logo dragen zijn afkomstig uit verantwoord beheerde bossen, die onafhankelijk gecertificeerd zijn volgens de regels van de Forest Stewardship Council. Het bosbeheer voldoet aantoonbaar aan strikte standaards voor milieu, economie en sociale omstandigheden. FSC is een internationale non-profit organisatie met een breed draagvlak van bedrijven en maatschappelijke organisaties.

Dit is de zestiende editie van het MSR-monitoringsrapport over de ontwikkelingen van de milieukwaliteit in de Rijnmondregio. Het beeld van de afgelopen jaren van de Milieumonitoring Stadsregio Rotterdam (MSR) is dat er in de feitelijke verbetering van de milieukwaliteit kleine successen zichtbaar zijn. Het gaat langzaam, ondanks dat er ambitieuze doelstellingen zijn vastgesteld. De reductie van de CO₂-emissie is hiervan een voorbeeld. De doelstellingen zijn er wel, maar de meetbare reductie laat nog op zich wachten en lijkt ook lastig te realiseren. Zo is de ondergrondse opslag van CO₂ een belangrijke pijler bij het halen van de doelstellingen. Alleen wordt deze techniek niet altijd en door iedereen omarmd. Ook de techniek van de hybride en elektrische mobiliteit is beschikbaar, maar toch ontwikkelt het marktaandeel zich langzaam. Net zoals de stille band alleen nog aan de vooruitstrevenden onder ons is besteed.

Er zijn nog meer voorbeelden te noemen, maar de belangrijkste vraag is waarom het niet gaat of niet sneller kan. De oorzaak is afhankelijk van veel factoren. Een ervan is de communicatie over ontwikkelingen in het milieuveld. Het is onmiskenbaar dat zaken sneller moeten. Transitie naar nieuwe schone en duurzame technologie is een voorwaarde voor de toekomst, anders zullen de doelstellingen in de ambitie blijven steken. Dat mogen we niet accepteren. Daarom moeten we duidelijk communiceren welke milieuwinst te halen is uit een integrale afweging, waarin de voordelen van milieu-investeringen vanuit een brede kosten-baten analyse tot zijn recht komt. Communicatie is een van de maatregelen die dicht bij huis ligt en snel kan worden opgepakt. Nu wordt de maatschappelijke winst van maatregelen regelmatig onvolledig in beeld gebracht en vooral sectoraal gewaardeerd, waardoor discussies vaak in sectorale ambities blijven steken.

Hoe kapitaliseer je bijvoorbeeld leefomgevingskwaliteit? Het gaat niet alleen om de sanering van luchtverontreinigende stoffen maar ook om de gezondheidswinst en om de winst in leefkwaliteit in een breed perspectief. Het gaat er uiteindelijk om dat bewoners het prettig vinden om in de regio Rijnmond te wonen, werken en recreëren. Investerings komen hiermee in een ander en breder perspectief. Een uitdaging om daarmee verder aan de slag te gaan. ■

mr. Mario Bakker

*Voorzitter van het managementteam
Milieumonitoring Stadsregio Rotterdam
Schiedam, juni 2010*

Inleiding	7
Thema Duurzaamheid	9 - 43
Inleiding thema Duurzaamheid	9
1 Energie	11
2 Duurzame mobiliteit	19
3 Afval en duurzaamheid	25
4 Water	33
Conclusie thema Duurzaamheid	43
Thema Leefomgeving	45 - 85
Inleiding thema Leefomgeving	45
5 Lucht	47
6 Externe veiligheid	55
7 Geluid	59
8 Bodem	65
9 Groen en natuur	69
10 Ruimte	77
Conclusie thema Leefomgeving	85
Thema Gezondheid	87 - 93
Inleiding thema Gezondheid	87
11 Gezondheid	89
Conclusie thema Gezondheid	93
Bijlagen	
1 Gebruikte afkortingen	95
2 Totaallijst indicatoren hoofdrapport en website	97
Index	101

Het is belangrijk een regionaal totaalbeeld te hebben van de ontwikkelingen op het gebied van milieu, om de effecten van het beleid inzichtelijk te maken, effectief beleid van de grond te krijgen en een aanzet te geven voor het (her)formuleren van beleid. Het samenwerkingsverband Milieumonitoring Stadsregio Rotterdam (MSR) is hiervoor zestien jaar geleden opgericht. De gemeente Rotterdam, stadsregio Rotterdam (mede namens de vijftien regiogemeenten), DCMR Milieudienst Rijnmond, provincie Zuid-Holland, GGD Rotterdam-Rijnmond, Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, Hoogheemraadschap van Delfland, Waterschap Hollandse Delta, Rijkswaterstaat Dienst Zuid-Holland en de Politie Rotterdam-Rijnmond werken samen in dit samenwerkingsverband.

Om antwoord te krijgen op de vraag of MSR nog in voldoende mate aansluit bij de behoefte in de regio, is in 2009 een onderzoek uitgevoerd door de Erasmus Universiteit. Ook is door het Erasmus MC verkend op welke wijze een betere aansluiting kan worden verkregen tussen de gezondheidsvraagstukken en het milieu. In een bestuurlijk overleg tussen de deelnemende partners is vervolgens besloten om de MSR-opzet te vernieuwen. Het doel is om MSR nog beter te laten aansluiten op de bestuurlijke vraagstukken, beleidsdoelstellingen in kaart te brengen en met scenarioanalyses inzicht te verkrijgen in de effecten van toekomstige ontwikkelingen.

Het komende jaar zal MSR die aansluiting op bestuurlijke vraagstukken en beleid vormgeven. De uitwerking hiervan wordt door de MSR bestuurders bekrachtigd. Het milieubeleid in de regio Rijnmond is aanwezig op verschillende schaalniveaus; gemeentelijk, regionaal, provinciaal en landelijk. Daarnaast is milieubeleid meer en meer onderdeel van integraal beleid, bijvoorbeeld voor duurzaamheid.

Daarmee zit MSR in een overgangsjaar. De vorm van het rapport is nieuw doordat de hoofdstukken in 2010 zijn geclusterd rondom drie thema's, namelijk de thema's duurzaamheid, leefomgeving en gezondheid. Ieder thema wordt afgesloten met een conclusie van de voorgaande hoofdstukken. In dit rapport is vooral sprake van een andere clustering van bekende indicatoren, om deze zo in een beleidskader te kunnen plaatsen. Het rapport van 2011 zal verschillen van dit jaar, omdat de wijze waarop MSR de aansluiting tussen milieumonitoring en de milieubeleidscyclus vanaf 2011 zal vormgeven, vernieuwd wordt.

Leeswijzer

Elk van de drie thema's, duurzaamheid, leefomgeving en gezondheid, begint met een eigen inleiding en wordt afgesloten met een conclusie. Deze drie conclusies zijn te beschouwen als de **samenvatting** van het rapport, die om deze reden niet apart is opgenomen.

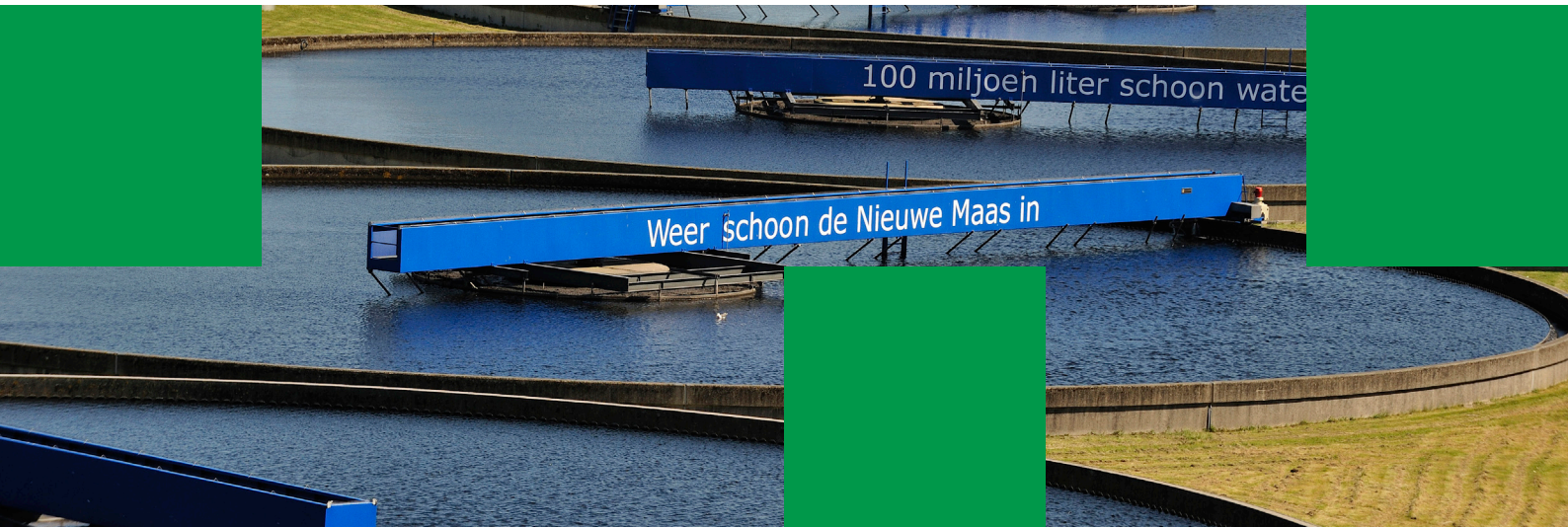
De hoofdstukken per milieuthema beginnen zoals gebruikelijk met de huidige wet- en regelgeving, een korte beschrijving van de inspanningen en de toekomstige ontwikkelingen. Daarna volgen de indicatoren. In de hoofdstukken Afval en duurzaamheid en Water zijn trendanalyses opgenomen.

In het nieuwe hoofdstuk Duurzame mobiliteit zijn indicatoren opgenomen die van oudsher in het hoofdstuk Maatschappelijke context stonden. Het integrale karakter van het onderwerp zal volgend jaar het best tot zijn recht komen op de website, die wordt aangepast om thematisch indicatoren te verzamelen. Dit jaar zijn een aantal verkeersindicatoren nog te vinden in de hoofdstukken Lucht (hoofdstuk 5) en Geluid (hoofdstuk 7).

Het hoofdstuk Vergunningverlening en handhaving is niet opgenomen in dit rapport, maar staat op de website www.msronline.nl. Ook staat de wet- en regelgeving uitgebreid beschreven op de website dan in het rapport. Daarnaast zijn er op de website méér indicatoren opgenomen dan in het rapport. In bijlage 2 staat het overzicht van alle indicatoren van MSR 2010, zowel die in het rapport zijn opgenomen als die enkel op de website staan weergegeven.

Op de website kunt u naast de achterliggende cijfers van alle indicatoren nog meer gedetailleerde informatie vinden over onder andere de berekeningswijzen. Bij een groot aantal indicatoren is bovendien een verdere uitsplitsing te zien naar bijvoorbeeld gemeenten. Zowel de gegevens van de indicatoren, als de teksten en zelfs de afzonderlijke grafieken zijn te gebruiken. De komende jaren zal de site verder worden aangepast. ■

De regio Rijnmond heeft hoge ambities op het gebied van duurzaamheid. In de regionale Klimaatagenda wordt gewerkt aan een reductie van de CO₂-uitstoot van 40% in 2025 ten opzichte van 1990. Omdat grondstoffen schaarser worden is er steeds meer aandacht voor het gebruik van hernieuwbare grondstoffen en het sluiten van kringlopen. Het bedrijfsleven is er in toenemende mate van overtuigd dat duurzame productie nodig is om in de toekomst te kunnen blijven produceren. De aandacht verlegt zich van het saneren van lokale milieuverontreiniging naar het aanpakken van diffuse verontreinigingen, bijvoorbeeld van het oppervlaktewater en door verkeer.

Het beleid op het gebied van duurzaamheid is in ontwikkeling. Er is behoefte aan methoden om duurzame principes te vertalen in concrete acties en om duurzame prestaties te kunnen meten. Monitoring speelt daarbij een belangrijke rol. In MSR is van begin af aan een aantal duurzaamheidsthema's opgenomen. Dit jaar is duurzame mobiliteit opgenomen als een nieuw hoofdstuk.

In dit thema zijn de volgende hoofdstukken opgenomen:

1. Energie;
2. Duurzame mobiliteit;
3. Afval en duurzaamheid;
4. Water.

Het thema wordt afgesloten met een conclusie. ■

